

Kokreativitás és innovatív együttműködések a versenyképesség szolgálatában

Dr. Varga János

Óbudai Egyetem, Keleti Károly Gazdasági Kar, Gazdaság- és
Társadalomtudomány Intézet, egyetemi adjunktus
varga.janos@kgk.uni-obuda.hu

Dr. Csiszárík-Kocsir Ágnes

Óbudai Egyetem, Keleti Károly Gazdasági Kar, Gazdaság- és
Társadalomtudomány Intézet, egyetemi docens
kocsir.agnes@kgk.uni-obuda.hu

AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK
TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

Absztrakt: Az elmúlt évtizedek gazdasági és jogi szabályozása számos lehetőséget teremtett arra, hogy a kreatív ötleteinket vállalkozások formájában valósítsuk meg. Magyarországon a rendszerváltást követően számos vállalkozás jött létre, és a vállalkozói kedv - ha eltérő mértékben is - mind a mai napig jellemző a gazdasági szereplőkre. Ugyanakkor egyre nehezebb ma már vállalkozni és olyan ötleteket birtokolni, amelyek valóban piaci sikernek bizonyulhatnak. Az igazán jól működő vállalkozás egyik legalapvetőbb feltétele egy kiváló ötlet, amelyet csak a vállalkozói keretek között megvalósítva lehet igazán sikerre vinni. Nemcsak az ötlet, hanem sokszor más erőforrások hiánya is nehezíti a vállalkozói hajlandóságot, vagy éppen a vállalkozói létet. Ebben az esetben olyan piaci megoldások felé kell fordulnia a gazdasági szereplőknek, amelyekkel pótolni lehet egy-egy hiányzó kompetenciát. Ennek legkézenfekvőbb formáját a kooperatív stratégiák és gazdasági együttműködések jelentik. Az együttműködések segítségével a gazdasági szereplők segíthetik egymást olyan területeken, amelyekeken egyébként önállóan nem lennének sikeresek. Ilyen lehet például az innováció, vagy egy jelentősebb mértékű radikális fejlesztés. A tanulmány azzal foglalkozik, hogy milyen szerepe van az együttműködéseknek az innováció területén és értelmezni próbálja a nyitott innováció lényegét. Abból a feltételezésből indulunk ki, hogy a piaci sikerek egyik legfontosabb feltételét egy kiváló ötlet adja, amely származhat akár külső forrásból is. A nyitott innovációban pontosan az a lényeg, hogy a vállalkozás tudatosan használ fel külső tudást az innováció kezdeti, vagy valamennyi szakaszában. Arról már szinte senkit sem kell meggyőzni, hogy az innováció fontos, és nagy figyelmet kell rá fordítani a vállalkozás versenyképessé válásához. Az a kérdés inkább, hogy az együttműködés, a

tudásmegosztás, és a közös innováció segítheti-e a cégek versenyképességét és erről hogyan vélekednek a téma legkiválóbb szakemberei. A tanulmány a nyitott innováció és a versenyképesség közötti összefüggést hivatott bemutatni.

Kulcsszavak: versenyképesség, vállalkozások, nyitott innováció

1 A nyitott innováció értelmezése

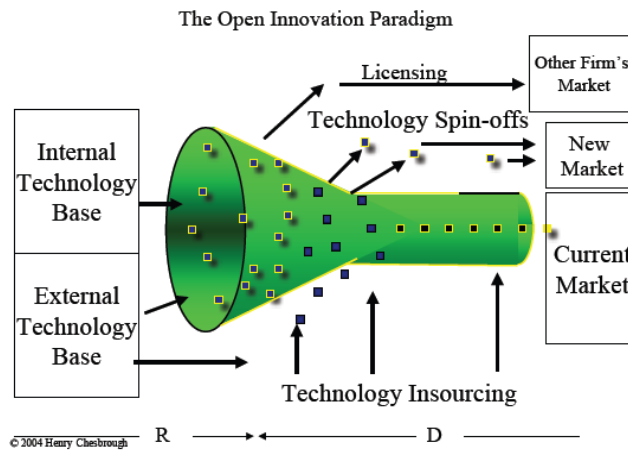
A nyitott innovációs üzleti modell a társadalmi tőkére épít, melynek lényege, hogy a cég esetenként, vagy rendszeresen használ külső tudást az innováció kezdeti, vagy valamennyi fázisában. Az 'open innovation' elnevezést Henry Chesbrough alkalmazta először (Csath, 2010). 2003-ban írt Open Innovation c. könyvében kifejti: a nyitott innovációnak nem kell azt jelentenie, hogy a cég óriási veszélynek teszi ki magát. Csupán azt jelenti, hogy tudatosan irányított módon behozza a külvilág innovációs eredményeit a cégen belülre, illetve saját nem hasznosított ötleteit, megfelelő ellenszolgáltatás fejében, megosztja másokkal. Megfogalmazása szerint a fejlesztésnél a nagyvállalatok, további K+F tevékenységbe kezdés helyett egyre inkább a piac felé fordulnak, megkeresik és megveszik a szükséges tudást, és ezzel szereznek előnyt. A nyílt innováció a tudásnak a vállalat falain keresztül való célirányos be-, és kiáramlásainak felhasználása abból a célból, hogy felgyorsítsák a belső innovációt, és kiterjesszék a piacokat annak külső felhasználására (Pörzse, 2011).

Chesbrough egy másik írásában így fogalmaz a nyitott innovációról: a nyitott innováció alapvetően a vállalkozás határainak megnyitását jelenti az információ, a tudás és technológia be- és kiáramlása előtt (Chesbrough - Crowther, 2006). A nyitott innováció megköveteli a vállalkozástól, hogy sokkal nyitottabb magatartást tanúsítson környezete felé. Az innovációs együttműködések számos formáját ismerhetjük. Az információ – és tudásigényes technológiák elterjedése, valamint a kis – és közepes vállalatok arányának növekedése minőségileg új, más kapcsolatok kialakulását kívánja meg a tudomány és technológia, alapkutatás és alkalmazott kutatás, valamint a tudástermelés és felhasználás között (Dobák et al, 2003). Gyakorlatilag ez indította el a nyitott innovációs szemlélet elterjedését is. A nyitott innováció csak olyan társadalomban tud kiteljesedni, ahol a humán tőkével kapcsolatban két feltétel érvényesül. Az egyik az, hogy az oktatási rendszernek rendszeresen magasan képzett munkaerőt kell képeznie, másrészt a tudásmunkásoknak rendkívül mobilnak kell lenniük (Vanhaberbeke et al, 2012).

Melyek a nyitott innovációs modell előnyei?

- megnöveli a képzett mérnökök és tudósok mobilitását
- egyre fontosabb tényezővé válik a kockázati tőke

- hozzájárul a tudás szélesebb körű elterjedéséhez az egész világon
- fokozottabb minőséget eredményez az egyetemi kutatásokban
- növeli a versenyhelyzetet a vállalatok között azok termékpiacain (Chesbrough - Vanhaverbeke, 2011).

1. ábra

A nyitott innováció paradigmája

Forrás: Chesbrough 2004

Mortara és szerzőtársai véleménye szerint a nyitott innováció legnagyobb előnye, hogy a vállalkozásnak sokkal rövidebb időbe telik új piacokat találni, mint nyitott innovációs szemlélet nélkül. Emellett kiemelik az új technológiák könnyebb megtalálását, valamint az új ötletek és kompetenciák könnyebb hozzáférhetőségét. A költségcsökkentés és költséghatékonyság is előkelő helyen szerepel a nyitott innováció előnyei között.

2. ábra

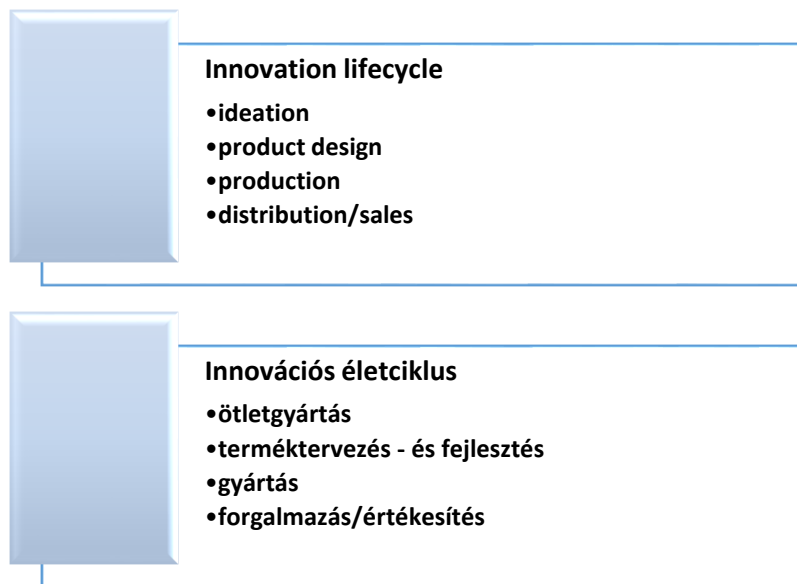
A nyitott innováció előnyei

Forrás: Mortara et al 2009

Ma nagyon sok kis- és közepes vállalkozás szembesül a keményebb piaci feltételekkel. A gazdasági válság eredményeképpen igen sok kis- és közepes cég helyzete gyengült meg elsősorban azokban az ágazatokban, amelyekbe több külföldi, olcsóbb gyártó lépett a piacra. A változó piaci feltételek arra kényszerítik a kisebb cégeket, hogy intenzívebben alkalmazkodjanak a piaci változásokhoz, méghozzá az új technológiák, vagy az egyedi értékajánlatok megteremtésén keresztül.

Vanhaverbeke és szerzőtársai kiemelik, hogy Chesbrough a nyitott innováció definíciójának meghatározásakor leginkább a nagyvállalatok nyílt innovációs kapcsolataira támaszkodott. Véleményük szerint nagyobb figyelmet kellett volna fordítani a kis- és közepes vállalkozásokra, amelyek a gazdasági növekedés igazi hajtómotorját adják (Vanhaverbeke et al, 2012). A nyitott innováció segítségével igazán gyorsan növekvő, gazella vállalkozásokká alakulhatnak ezek a cégek, innovatív képességük kiteljesedésével és gyors alkalmazkodóképességükkel meghatározó mértékben járulhatnak hozzá a versenyképesség erősítéséhez vállalati és nemzetgazdasági szinten egyaránt. A nyitott innováció olyan folyamatként írható le, amelyben kiaknázhatóvá válik a tömegek által elosztott és felhalmozott intelligencia és tudástőke. Mindennek számos dolog képezi alapját, úgy, mint az együttműködés, a tudásmegosztás, az önszerveződés, a decentralizáció, a folyamatok átláthatósága, és a résztvevők sokszínűsége.

Chesbrough a nyitott innovációval kapcsolatban egy hosszabb távú szemléletről beszél. A nyitott innovációt olyan folyamatnak tekinti, amely a külső ötletek és ismeretek mellett magában öleli a belső K+F folyamatokat is. Ez teremt lehetőséget az új módszerek, új lehetőségek átvételére és segítségével az értékteremtésre. Chesbrough ugyanakkor arra is felhívja a figyelmet, hogy a vállalkozásnak továbbra is nehéz és fáradságos munkát kell végeznie annak érdekében, hogy az ígéretes kutatási eredményeket a fogyasztói igényeknek megfelelő termékké és szolgáltatássá alakíthassa (Chesbrough, 2003). Ezzel hangsúlyozza, hogy a nyitott innovációs szemlélet jellemzően nem rövid távra szóló stratégiai viselkedést követel meg a vállalkozásoktól. Ehhez hosszabb távú és bizalmon alapuló együttműködésekre van szükség. A nyitott innováció hosszú távú orientációját Chesbrough „long live open innovation”-nak is nevezi a témával foglalkozó cikkében. A hosszú távú szemlélethez kapcsolódik Blackwell és szerzőtársának véleménye is, akik szerint a nyitott innováció nemcsak a termékfejlesztésre vonatkozik, hanem annak végig kell kísérnie az innováció teljes életciklusát. Az innovációs életciklust négy jól elkülöníthető szakaszra bontották, amelyben a nyitott innovációnak minden szakaszban meg kell jelennie (Blackwell, 2008).

3. ábra

Az innováció életciklusa

Forrás: Blackwell et al 2008

A nyitott innováció több, mint pusztán beintegrálni a külső ötleteket és technológiákat. Egy olyan innováció menedzsment megközelítést is jelent, melynek feladata, hogy szisztematikusan vizsgálja nemcsak a külső, hanem a belső forrásból

származó innovációs lehetőségeket is, majd azokat több csatornán keresztül integrálja a vállalat innovációs képességeibe (West et al, 2006).

A nyitott innovációval kapcsolatban három alapvető kihívás jelentkezik a vállalkozások számára. Az egyik az, hogy hogyan tudják a vezetők a nyitott innovációból származó lehetőségeket maximálisan kihasználni. Ehhez igen széles körű látásmódra és megközelítésre van szükség. A második legnagyobb kihívás nem más, mint a nyitott innovációból származó ötletek és tudás beépítése a vállalkozás innovációs folyamataiba, míg a harmadik a motiválás, vagyis a teljes vállalat érdekeltté és hatékonyá tétele a nyitott innovációban. Az innováció, így a nyitott innováció is stratégiai fontosságú terület, amellyel kapcsolatban két igen fontos kérdés merül fel:

1. Mi az a konkrét ötlet vagy technológia, amire szükségünk van? Az erre a kérdésre adott válasszal egyértelműen eldönthetővé válik, hogy műszaki megoldásra, vagy új üzleti partnerkapcsolat kialakítására van-e szüksége a vállalkozásnak.
2. Kik lehetnek a potenciális partnerek? Kivel tudjuk az együttműködést a legnagyobb hatékonysággal kialakítani és működtetni?

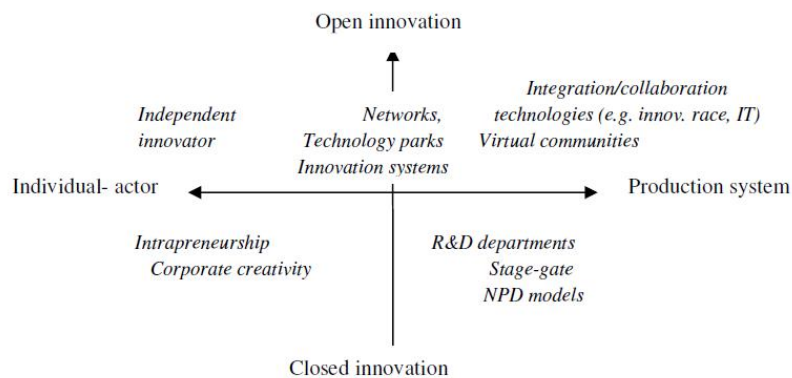
A nyitott innováció formái egyre változatosabbak és színesebbek. Egyesek szerint a nyitott innováció a K+F együttműködésekre, spin-off vállalkozásokra, és a kockázati-tőke társaságokra is kiterjed (Reichwald - Piller, 2009). Huizingh szerint a nyitott innováció vált az innovációmenedzsment legégetőbb kérdésévé, míg Bessant hangsúlyozza: a nyitott innovációban a vállalatok nem egyedül végeznek innovációs tevékenységet. Az innováció ebben a kontextusban multiplayer játék (Bessant - Tidd, 2011). A nyitott innováció hatékonysága és jövőbeni sikere azon múlik, hogy hogyan tudják a résztvevő felek összehangolni tevékenységüket, akár csak egy számítógépes játékban. A számítógépes játékok multiplayer módjában több játékos rendszerint két vagy több csapatban játszik egymás ellen. Természetesen a játékosok nem tudják maguktól, hogy éppen milyen lépésre készül a csapattárs, az ellenfelek viselkedéséről pedig még kevesebb információval rendelkeznek.

Az ellenfél elleni támadás sikere azon múlik, hogy az egy csapatban játszó felek mennyire szervezték meg a támadásaik módját, milyen mértékben osztották ki a feladatokat, milyen eredményesen kommunikálták le a lehetséges lépéseket, magyarul, hogyan építették fel a stratégiájukat. Ez a gazdasági együttműködések terén is meghatározó tényező, hiszen az együttműködés során nem dönthet egyetlen szereplő a következő gazdasági lépésről.

Az együttműködések igazi értelmét az adja, hogy mindenkinek van beleszólási joga a döntésekbe, ezzel minden érintett hozzá tud tenni valamilyen formában a jövőbeni eredmények eléréséhez. A nyitott innováció tehát kommunikációt igényel, s egyben

megköveteli a legjobb gyakorlatok és módszerek átvételét, amelyek képesek mozgósítani, és egységesíteni a kreatív képességeket (Lindhult, 2010).

A nyitott innováció túlmutat a hagyományos, zárt innovációs modellen, ahol a vállalatok az újításokat elsősorban a saját fejlesztési, vagy K+F részlegében valósították meg. Ha az innováció projekt eredményezett valamely új ötletet, de az nem illeszkedik szervesen a vállalat stratégiájába, nem szabad az ötletet a polcon hagyni. A nyitott innovációban arra is lehetőség van, hogy ezeket az ötleteket a megfelelő szereplőknek értékesítsük, hogy azok a megvalósításon keresztül innovációs produktumot tudjanak előállítani belőle. A nyitott innovációban a vállalatok határai egy félig áteresztő hártáéhoz hasonlítanak, amely lehetővé teszi az innováció erőforrásainak (tudás, ötletek stb.) szabadabb áramlását a külső környezet és a vállalat belső innovációs folyamatai között. Gossmann értelmezése még távolabb viszi a nyitott innováció értelmezését, és beilleszti a definícióba például az innovációs, K+F folyamatok kiszervezését is (OECD, 2008).

3.ábra

A nyitott és a zárt innováció

Forrás: Chesbrough 2004

A nyitott innováció terjedése megváltoztatja a globális cégek termékfejlesztési gyakorlatát. Egyik eredménye, hogy a cégek a belső kutatás-fejlesztésüket ütköztetik a külső forrásokból származó ötletekkel. Egyes cégek ma már ennél is tovább mennek, és belső üzleti folyamataik javításához is szokatlan forrásokra támaszkodnak.

Az új gyakorlatot angolul knowledge brokering-nek nevezik, amit magyarra tudástulajdonos-keresésnek fordíthatnánk. Ez azt jelenti, hogy a cég tudatosan és rendszeresen gyűjt ötleteket iparágon belüli és kívüli forrásokból egyaránt, és az így megszerzett tudást rendezi, egymással kapcsolatba hozza és különböző szempontok szerint feldolgozza.

A tudástulajdonos-keresés tehát nem új dolgok kitalálását, hanem megtalálását jelenti. Ez gyors és olcsó innovációt tesz lehetővé nemcsak a termék, de a folyamat-innováció területén is. A nyitott innovációs gyakorlat esetén a vállalkozásnak nemcsak a cégen kívül, hanem a cégen belül is keresnie kell az új dolgokat (Csath, 2011).

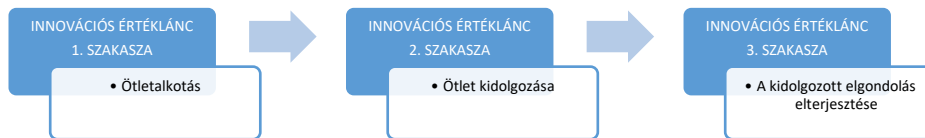
A modell elterjedésében nagy szerepet játszik a modern információ-technológia elterjedése, tekintettel arra, hogy ezen új megközelítés különösen a nyílt forráskódú szoftverek területén végrehajtott fejlesztéseket jellemzi a legjobban. Természetesen a nyílt innovációs felfogásban a külső forrásokból megszerzett tudás, információ összegyűjtése, és annak hasznosítása azonos szintre kerül a belső fejlesztésekkel, a tudás vállalaton belüli kezelésével. A tudás megszerzése érdekében folyamatosan figyelemmel kell kísérni a versenytársak fejlesztéseit, a fogyasztók adott termékre vagy szolgáltatásra vonatkozó meglátásait, ötleteit. A tudás megszerzése ugyanakkor nem csak a fejlesztés által használható információ megszerzésére, hanem a fejlesztésekhez szükséges humán erőforrás megszerzésére is kiterjed (Nyíry, 2012).

Chesbrough így ír a Forbes magazinban a nyitott innovációról: a vállalat számára hasznos tudás manapság igen széles körben fedezhető fel, ezért egyetlen vállalat sem birtokolhatja a szükséges tudás teljes mennyiségét. A nyitott innováció az innováció definiálásának egy decentralizáltabb megközelítése, melyben a szereplők közötti kapcsolatok egy átfogó architektúrával írhatók le. A nyitott innováció előnyös a vállalat számára, mert az újítások sokkal jövedelmezőbb módját teszi lehetővé, csökkenti a költségeket, felgyorsítja a piacra jutást, és nem utolsósorban új bevételi forrásokat biztosít a cég számára (Chesbrough, 2011).

Prahalad és Krishnan üzenete szerint a globalizált világban a globális forráskeresést kell tudni egyesíteni az individuális fogyasztói igénye kiszolgálásának képességével. Erre a kihívásra egy lehetséges válasz az egyéni fogyasztóra igazítás. A nyílt innováció az együttműködési és a kokreativitási képesség szervezet által nem korlátozott feltárása és kiaknázása bármely lehetséges együttműködő féllel, elvileg az egész globálisan elosztott tudás mobilizálásával. A nyílt innováció megvalósítása új társadalmi technológiákat hoz előtérbe (Pörzse, 2011).

Az innovációs értéklánc szemlélet az innovációt három, meghatározott sorrendben bekövetkező fázisból álló folyamatként mutatja be, amely magában foglalja

- az ötletalkotást,
- az ötletek kidolgozását,
- valamint a kidolgozott elgondolások elterjesztését.

4. ábra

Az innovációs értéklánc szakaszai

Forrás: Hansen – Birkinshaw 2007

A menedzsereknek a fázisok során hat alapvetően fontos feladatot kell végrehajtaniuk: 1. belső ötletszerzés, 2. egységek közötti ötletszerzés, 3. külső ötletszerzés, 4. az ötletek kiválasztása, 5. továbbfejlesztése, 6. valamint vállalat szerte való elterjesztése. Ezek alkotják az innováció láncszemeit. Létezhetnek olyan láncszemek, amelyekben a vállalat jeleskedik, ezek a cégek legerősebb láncszemei, és léteznek olyanok is, amelyekben gyengélkedik, ezeket javítani kell. A javításhoz a nyitott innováció alkalmazása kézenfekvő megoldásnak bizonyulhat. Hansen és Birkinshaw szerint a külső kapcsolatrendszer építésére két, alapvetően eltérő megközelítés létezik, amelyek más-más célt szolgálnak. Az első megközelítés a megoldási kapcsolatrendszer kiépítése, amelynek célja, hogy válaszokat lehessen találni bizonyos problémákra. A másik megközelítés a felfedező kapcsolatrendszer kiépítése, amelynek célja az új ötletek felkutatása a tágabb technológiai, vagy termékfelületen. A nyitott innováció kialakulását és elterjedését a problémamegoldás, és az újdonság keresésének új vetületei egyaránt magyarázzák. Akár megoldási, akár felfedező kapcsolatrendszert építenek ki az innováció területén, a legfontosabb mérce az, hogy ne a kapcsolatok számát, hanem azok sokszínűségét tartsák szem előtt. A cél az legyen, hogy a lehető legtöbb egyedi információ-, és ötletforrásból merítsenek, ne pedig az, hogy számos hasonló kapcsolatot tartsanak fenn (Hansen - Birkinshaw, 2007).

Mennyire jó a vállalat innovációs stratégiája? A vállalat innovációs képessége annyira jó, mint az innovációs értékláncának leggyengébb láncszeme. Ha jól működik minden egyes eleme, a vállalkozás innovációs teljesítménye magas lehet.

Ha egyetlen elem is gyenge benne, az visszaveti az innovációs folyamat hatékonyságát. Ez természetesen azt is jelenti, hogy a leggyengébb láncszem javítására kell elsődlegesen összpontosítani a menedzsmentnek. A vállalat innovációja is csak akkor javul igazán látványosan, ha a gyengébb innovációs láncszemeket fejlesztjük, míg az egyébként is erős innovációs láncszemek további fejlesztésével nem nyer a vállalkozás jelentős mértékben. A gyengepontok fejlesztéséhez az egyik leghatékonyabb megoldást a nyitott innováció szolgáltatja, hiszen láthatjuk mennyire jelentős szerepe van az új ötleteknek, a tudásnak az innováció valamennyi szakaszában.

5 Következtetések, javaslatok

1987-ben Solow több évtizedes munkával bebizonyította, hogy a gazdasági fejlődést befolyásoló legfőbb tényező nem a tőke, hanem a technológiai fejlődés (Belousova, 2011). Hasonlóan Solow-hoz, Lester Thurow sem a tőkét tekintette a legfontosabb versenyképességi tényezőnek, hanem a humán tőkét. Solow kiemeli, hogy az új technológiák alkalmazása teszi lehetővé a munka termelékenységének növekedését, ösztönzi a beruházásokat, és létesít új gazdasági ágazatokat (Dobák et al, 2003).

Napjainkban ez a tézis annyiban változott, hogy nem csupán maga a technológiai változás képes ilyen változást előidézni, hanem az igazán radikálisnak tekinthető innováció is. A radikális innováció nemcsak a technológia kapcsán hozhat minőségileg új megoldást, hanem a terméktől kezdve egészen a vállalati folyamatok átszervezéséig, vagy akár a vezetési módszerek változtatásáig. Sőt, ezen túl egy eredményes és hatékony partnerkapcsolat, vagy együttműködés kialakítását is innovációnak nevezhetünk, mégpedig szervezeti vagy szervezési innovációnak.

Szakítani kell tehát az innováció korábbi, szűk értelmezésével. Ez a fogalom ma már nemcsak új terméket és technológiát jelent, hanem hagyományos értelemben vett kutatási és fejlesztési tevékenységet, hanem újfajta szervezetépítést, hálózatépítést - és fejlesztést, munkaszellemet, sőt munkastílust is. Egy ország innovációs stratégiája csak akkor lehet sikeres, ha felismeri ezeket a hosszú távú tendenciákat, kihasználja azokat, és együttműködik azokkal a már létező intézményekkel, amelyek a fenti értelemben vett innovatív szellemet képviselik (Dobák et al, 2003).

A hatékony gazdálkodás olyan megoldások kifejlesztését jelenti, amelyek segítségével az információkat kifinomult módszerekkel lehet tudássá, majd ezt a tudást értéké alakítani. Az együttműködéseknek az értékteremtés során kell kölcsönösen segíteni a résztvevő feleket, hogy az értékteremtési folyamat során minden érintett számára nagyobb előny, vagy hasznosságérzet keletkezzen.

Az innovációt, tudásmegosztást, tudástranszfert számos szervezet és hídképző intézmény segíti a legkülönbözőbb együttműködési formák létrehozásán keresztül. Ilyenek például az egyetemeken által létrehozott innovációs ügynökségek, az egyetemeken alapított vállalkozások, tudományos - és technológiai parkok, innovációs központok, klaszterek és inkubátorok, K+F együttműködések és kockázati-tőke társaságok.

A tanulmány röviden értelmezni próbálta az együttműködések szerepét az innovációban és a mögötte álló ötletalkotásban. Egyértelmű összefüggés fedezhető fel a vállalkozói nyitottság és a versenyképesség között, mint ahogy az is kijelenthető, hogy az együttműködések jótékony hatással lehetnek egy-egy vállalkozás innovációs folyamataira. Ennek oka és magyarázata pedig igen egyszerű. Nem minden vállalkozás rendelkezik azokkal a képességekkel, amelyek szükségesek lennének egy-egy ötlet megvalósításához. Az is előfordulhat, hogy egy vállalkozás rendelkezik elegendő tőkével és erőforrással, csupán egy jó ötlet hiányzik, amelyet meg tudna valósítani. Mindig találunk olyan szereplőket a piacokon, amelyek valamilyen korlátosság vagy szűkösség miatt nem tudnak belevágni egy innovációs folyamatba. Ha a gazdasági szereplők tudatosan keresnek egymást, megbíznának egymásban és képesek lennének pozitív gazdaságélénkítő kapcsolatokat kialakítani, akkor a résztvevő felek számára kölcsönös előnyök alakulhatnak ki.

Nagyon sokszor pont azért nem valósul meg egy ötlet és nem jönnek létre újabb innovációk, mert a megvalósításhoz hiányzik valami. Az együttműködések lehetőséget teremthetnének arra, hogy a hiányzó kompetenciákat pótoljuk és bevonjunk olyan tényezőket a megvalósításba, mint például a külső tudás vagy az anyagi erőforrások. Az együttműködések közül kiemelkedik az open innovation, vagyis a nyitott innováció. Mindez nemcsak azt jelenti, hogy egy vállalkozás együttműködik másokkal a tudás megszerzése érdekében. A nyitott innovációs üzleti modell lényege egyben az, hogy a vállalkozás rendkívül nyitott és fogékony a külső információkra. Mindezt nemcsak beintegrálja az innovációs folyamatokba, hanem tudatosan keresi annak lehetőségét, hogy hogyan tudna újabb és újabb tudásforrásokat felfedezni.

A nyitott innováció többet jelent, mint együttműködni másokkal és külső forrásokat, ötleteket bevonni. Az open innovation szemlélet a szervezet rendkívüli elkötelezettségét is jelenti az új dolog megalkotása iránt. Az ilyen vállalkozás érdekelt az innovációk megvalósításában, megnyitja a szervezeti határait az információáramlás előtt, rendkívül nyitott a környezeti változások irányába, keresi az együttműködések és az azokból származó potenciális előnyöket, valamint minden eddigénél szorosabban szeretne együttműködni, illetve közösen fejleszteni vevőivel, megrendelőivel, ügyfeleivel. A nyitott innováció nemcsak a nagyvállalatok számára elérhető megoldás, hanem azzal a kisebb vállalkozások is élhetnek. Szomorú tény, hogy sok hazai kis és közepes vállalkozás nem ismeri pontosan a nyitott innováció fogalmát. 2012-ben egy rövid, három hónapos rapid kutatás eredménye az volt, hogy a megkeresett közel 5.000 vállalkozásból

mindössze 152 cég válaszolt a kérdésekre, amelyek 75%-a nem tudta értelmezni a nyitott innováció lényegét. Ha hasonló kutatásra kerülne sor napjainkban, minden bizonnyal ugyanezt az eredményt kapnánk.

E tanulmány azt a célt szolgálta, hogy kapcsolódó ismereteket közöljen a Szervezetek Versenyképességének alapjai c. kutatáshoz. Ez a kutatás a vállalkozások sikertényezőit igyekszik azonosítani, illetve vizsgálni. Azt feltételezzük, hogy a nyitott innováció alkalmazása és szemléletmódjának átvétele pozitív hatással lehetne a szervezetek versenyképességére. Reményeink szerint a tanulmány sikeresen össze tudta foglalni ennek lényegét és jelentőségét, így a jövőben egyre több vállalkozásnál lesz divatos és népszerű a nyitott innovációk megvalósítása.

Ken Blanchard szerint senki sem lehet olyan okos, mint amilyen okosak együtt lehetnének. Ha a gazdasági szereplők meg tudnának bízni egymásban és létre tudnák hozni a megfelelő kapcsolatokat, jelentős eredményeket érhetnének el az innováció területén is. Az open innovation vagy az együttműködés a kisebb cégek számára is olyan lehetőségeket teremtenek, amelyekkel sikeresebben vehetik fel a versenyt a nagyobb vállalatokkal szemben. A vállalkozásoknak napjainkban minden lehetséges eszközzel fel kell tudni deríteni a versenyképességük alapját. Ha ez az alap az együttműködésben és a közös fejlesztésben, vagy a tudás megosztásában rejlik, akkor nem szabad eldobni magunktól ezt a lehetőséget. A versenyképes működéshez több tényező együttesen is hozzájárulhat, és az együttműködések mind ezekben komoly segítséget jelenthetnek, így érdemes ezzel a cégeknek komolyabban is foglalkoznia.

Felhasznált irodalmak jegyzéke

- [1] Bessant, J. - Tidd, J. (2011): Innovation & Entrepreneurship Chichester, John Wiley & Sons
- [2] Blackwell, K. - Fazzina, D. (2008): Open innovation: facts, fiction, and future. Nerac Publications. One Technology Drive. USA. September 2. 2008. p. 4
- [3] Chesbrough, H. - Vanhaverbeke, W. (2011): Open Innovation and Public Policy in Europe. ESADE Business School, December 2011. p. 6.
- [4] Chesbrough, H. and Crowther, A.K. (2006): Beyond high-tech: early adopters of open innovation in other industries. R&D Management, Vol.36, No.3, pp. 229-236.
- [5] Chesbrough, H. (2003): The New Era of Open Innovation, MIT Sloan Management Review, Spring 2003. Vol 44. Nr. 3. p. 41.

- [6] Csath. M. (2011): Üzletimodell-innováció, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2011. p. 91-92.
- [7] Csath, M. (2010): Versenyképesség-menedzsment, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 2010. p. 89.
- [8] Dobák, J. – Futó, P. – Susan, K. – Lányi, P. – Soltész, A. (2003): Vállalkozói inkubátorok Magyarországon, SEED Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány, Budapest - p. 18.
- [9] Lindhult, E. (2010): 72 hours to innovation as creative democracy, Malardalen University, In.: International Society for Professional Innovation Management Conference Proceedings
- [10] Chesbrough, H. (2011): Everything You Need to Know About Open Innovation, The Forbes Magazin. March 21, 2011.
- [11] Mortara, L. - Napp, J.J. - Slacik, I. - Minshall, T. (2009): How to implement open innovation. Lessons from studying large multinational companies. University of Cambridge. Centre for Technology Management. Institute for Manufacturing. p. 14.
- [12] Hansen, M.T. - Birkinshaw, J. (2007): Az innovációs értéklánc, Harvard Business Manager, 2007. március, p. 18-19.
- [13] Nyiry, A. (2012): Innováció és gazdaságfejlesztés. Letöltés: 2012. június 20.
- [14] OECD (2008): Open Innovation in Global Networks, OECD Publications, p. 18.
- [15] Pörzse, G. (2011): Kutatásszervezés és innovációmenedzsment az egészség - és élettudományok területén, Semmelweis Kiadó, Budapest. p. 59.
- [16] Reichwald, R. - Piller, F. (2009): Interaktive Wertschöpfung. Open Innovation, Individualisierung und neue Formen der Arbeitsteilung. Wiesbaden: Gabler
- [17] Belousova, R. (2001): Influence of new informational technologies on the development of the companies, Kaunas University of Technology. In.: International Innovation Conference „Baltics Dynamics”. Riga.
- [18] Vanhaverbeke, W. - Vermeersch, I. - De Zutter, S. (2012): Open innovation in SMEs: How can small companies and start-ups benefit from open innovation strategies? Management School. March p. 9.
- [19] West, J. - Gallagher, S. (2006): Challenges of Open Innovation. The paradox of firm investment in open-source software. R & D Management, special issue on „opening-up innovation process”. Vol. 36 No. 3. 19 February 2006.